

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

13. prosince 2018 *

„Kasační opravný prostředek – Žaloba na náhradu škody – Článek 340 druhý pododstavec SFEU –
Nepřiměřená délka řízení ve dvou věcech projednávaných před Tribunálem Evropské unie –
Náhrady škody údajně vzniklé navrhovatelkám – Majetková újma – Náklady na bankovní záruku –
Příčinná souvislost – Úroky z prodlení“

Ve spojených věcech C-174/17 P a C-222/17 P,

jejichž předmětem jsou dva kasační opravné prostředky na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podané 5. a 27. dubna 2017,

Evropská unie, zastoupená Soudním dvorem Evropské unie, zastoupeným původně J. Inghelramem, Á. M. Almendros Manzanem a P. Giustou, jako zmocněnci, a poté J. Inghelramem a Á. M. Almendros Manzanem, jako zmocněnci (C-174/17 P),

navrhovatelka,

příčemž dalšími účastnicemi řízení jsou:

Plásticos Españoles, SA (ASPLA), se sídlem v Torrelavega (Španělsko),

Armando Álvarez, SA, se sídlem v Madridu (Španělsko),

zastoupené M. Troncoso Ferrerem, C. Ruixó Claramunt a S. Moya Izquierdo, abogados,

žalobkyně v prvním stupni,

Evropská komise, zastoupená C. Urraca Caviedesem, S. Noëm a F. Erlbacherem, jakož i F. Castilla Contreras, jako zmocněnci,

vedlejší účastnice v prvním stupni,

a

Plásticos Españoles, SA (ASPLA), se sídlem v Torrelavega (Španělsko),

Armando Álvarez, SA, se sídlem v Madridu (Španělsko),

zastoupené S. Moya Izquierdo a M. Troncoso Ferrerem, abogados (C-222/17 P),

navrhovatelky,

* Jednací jazyk: španělština.

příčemž dalšími účastnicemi řízení jsou:

Evropská unie, zastoupená Soudním dvorem Evropské unie, zastoupeným původně J. Inghelramem, Á. M. Almendros Manzanem a P. Giustou, jako zmocněnci, a poté J. Inghelramem a Á. M. Almendros Manzanem, jako zmocněnci,

žalovaná v prvním stupni,

Evropská komise,

vedlejší účastnice v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení R. Silva de Lapuerta (zpravodajka), místopředsedkyně senátu vykonávající funkci předsedkyně prvního senátu, J.-C. Bonichot, E. Regan, C. G. Fernlund a S. Rodin, soudci,

generální advokát: N. Wahl,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 25. července 2018,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svými kasačními opravnými prostředky se Evropská unie na jedné straně a společnosti Plásticos Españoles SA (ASPLA) (dále jen „ASPLA“) a Armando Álvarez SA na straně druhé domáhají zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 17. února 2017, ASPLA a Armando Álvarez v. Evropská unie (T-40/15, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2017:105), kterým tento soud uložil Evropské unii povinnost zaplatit společnosti ASPLA částku ve výši 44 951,24 eura a společnosti Armando Álvarez částku ve výši 111 042,48 eura z titulu majetkové újmy, která těmto společnostem vznikla v důsledku nepřiměřené délky soudního řízení ve věcech, v nichž byly vydány rozsudky ze dne 16. listopadu 2011, ASPLA v. Komise (T-76/06, nezveřejněný, EU:T:2011:672), a ze dne 16. listopadu 2011, Álvarez v. Komise (T-78/06, nezveřejněný, EU:T:2011:673) (dále společně jen „věci T-76/06 a T-78/06“), a ve zbývajících částech žalobu zamítl.

Skutečnosti předcházející sporům

- 2 Návrhy došlými kanceláři Tribunálu dne 24. února 2006 podaly společnosti ASPLA a Armando Álvarez žalobu proti rozhodnutí Komise C(2005) 4634 ze dne 30. listopadu 2005 v řízení podle článku [101 SFEU] (věc COMP/F/38.354 – Průmyslové pytle) [dále – jen „rozhodnutí C(2005) 4634“]. Ve svých žalobách v podstatě navrhovaly, aby Tribunál zrušil toto rozhodnutí v rozsahu, v němž se jich týká, nebo podpůrně aby snížil částku pokuty, která jim byla uložena.
- 3 Rozsudky ze dne 16. listopadu 2011, ASPLA v. Komise (T-76/06, nezveřejněný, EU:T:2011:672), a ze dne 16. listopadu 2011, Álvarez v. Komise (T-78/06, nezveřejněný, EU:T:2011:673), Tribunál tyto žaloby zamítl.

- 4 Návrhy podanými dne 24. ledna 2012 podaly společnosti ASPLA a Armando Álvarez kasační opravné prostředky proti rozsudkům ze dne 16. listopadu 2011, ASPLA v. Komise (T-76/06, nezveřejněný, EU:T:2011:672), a ze dne 16. listopadu 2011, Álvarez v. Komise (T-78/06, nezveřejněný, EU:T:2011:673).
- 5 Soudní dvůr tyto kasační opravné prostředky zamítl svými rozsudky ze dne 22. května 2014, ASPLA v. Komise (C-35/12 P, EU:C:2014:348), a ze dne 22. května 2014, Armando Álvarez v. Komise (C-36/12 P, EU:C:2014:349).

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

- 6 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 27. ledna 2015 podaly společnosti ASPLA a Armando Álvarez žalobu na základě článku 268 SFEU proti Evropské unii, zastoupené Soudním dvorem Evropské unie či Evropskou komisí, směřující k náhradě škody, kterou tyto společnosti údajně utrpěly z důvodu nepřiměřené délky řízení před Tribunálem ve věcech T-76/06 a T-78/06.
- 7 Usnesením ze dne 4. března 2016, ASPLA a Armando Álvarez v. Evropská unie (T-40/15, nezveřejněné, EU:T:2016:133), byla Komise v projednávané věci vyškrtuta jakožto zástupkyně Unie, a to v návaznosti na částečné zpětvzetí učiněné žalobkyněmi.
- 8 Výrok napadeného rozsudku Tribunálu zní:

- „1) Evropské unii, zastoupené Soudním dvorem Evropské unie, se ukládá, aby společnosti [ASPLA] vyplatila částku ve výši 44 951,24 eura a společnosti [Armando Álvarez] vyplatila částku ve výši 111 042,48 eura z titulu nemajetkové újmy vzniklé těmto společnostem z důvodu nepřiměřené délky soudního řízení ve věcech [T-76/06 a T-78/06]. Tato náhrada bude navýšena o kompenzační úroky ode dne 27. ledna 2015 do vydání tohoto rozsudku o roční sazbě inflace zjištěné pro dané období Eurostatem (statistický úřad Evropské unie) v členském státě, kde mají tyto společnosti sídlo.
- 2) Náhrady uvedené v bodě 1) výše budou navýšeny o úroky z prodlení ode dne vydání tohoto rozsudku do úplného zaplacení, o sazbě stanovené Evropskou centrální bankou (ECB) pro její hlavní refinanční operace, zvýšené o dva procentní body.
- 3) Ve zbývajících částech se žaloba zamítá.
- 4) Společnosti ASPLA a Armando Álvarez a [Evropská unie], zastoupená Soudním dvorem Evropské unie, ponese vlastní náklady řízení.
- 5) Evropská komise ponese vlastní náklady řízení.“

Návrhová žádání účastnic řízení

- 9 Kasačním opravným prostředkem podaným ve věci C-174/17 P Evropská unie navrhuje, aby Soudní dvůr:
 - zrušil bod 1 výroku napadeného rozsudku;
 - zamítl jako neopodstatněný návrh společností ASPLA a Armando Álvarez učiněný v řízení v prvním stupni a znějící na zaplacení částky 3 495 038,66 eura z titulu náhrady újmy, kterou tyto společnosti údajně utrpěly v důsledku nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování, a

- uložil společností ASPLA a Armando Álvarez náhradu nákladů řízení.
- 10 Společnosti ASPLA a Armando Álvarez navrhují, aby Soudní dvůr:
- zamítl kasační opravný prostředek a
 - uložil navrhovatelce náhradu nákladů řízení.
- 11 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr vyhověl kasačnímu opravnému prostředku ve všech bodech.
- 12 Kasačním opravným prostředkem ve věci C-222/17 P se společností ASPLA a Armando Álvarez domáhají, aby Soudní dvůr:
- prohlásil tento kasační opravný prostředek za přípustný;
 - napadený rozsudek zrušil;
 - uložil Evropské unii, zastoupené Soudním dvorem Evropské unie, aby zaplatila částku ve výši 3 495 038,66 eura (355 118,67 eura za navíc zaplacené bankovní poplatky a 3 139 919,99 eura jako navíc zaplacené úroky z pokuty) jako náhradu za to, že Tribunál porušil čl. 47 druhý pododstavec Listiny základních práv Evropské unie, přičemž k této částce se od tohoto dne až do skutečného zaplacení přičítají kompenzační úroky v sazbě odpovídající míře roční inflace ve Španělsku vypočtené Eurostatem pro období od 27. ledna 2015 do 17. února 2017, jakož i úroky z prodlení v sazbě ECB pro hlavní refinanční operace navýšené o dva procentní body, a
 - uložil Evropské unii náhradu nákladů řízení.
- 13 Evropská unie navrhuje, aby Soudní dvůr:
- odmítl kasační opravný prostředek zčásti jako nepřipustný a zčásti jej zamítl jako neopodstatněný, nebo jej zamítl jako neopodstatněný, a
 - uložil navrhovatelkám náhradu nákladů řízení.
- 14 Rozhodnutím předsedy prvního senátu Soudního dvora ze dne 17. dubna 2018 byly věci C-174/17 P a C-222/17 P spojeny pro účely přednesení stanoviska a vydání rozsudku.

Ke kasačním opravným prostředkům

- 15 Na podporu svého kasačního opravného prostředku ve věci C-174/17 P Evropská unie uvádí dva důvody.
- 16 Na podporu svého kasačního opravného prostředku ve věci C-222/17 P společností ASPLA a Armando Álvarez uvádějí pět důvodů.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-174/17 P

Argumentace účastnic řízení

- 17 V rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku Evropská unie tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení při výkladu pojmu „příčinná souvislost“, když konstatoval, že mezi porušením přiměřené lhůty soudního rozhodování ve věcech T-76/06 a T-78/06 a ztrátou, která vznikla společností ASPLA a Armando Álvarez v důsledku placení nákladů na bankovní záruku po překročení uvedené lhůty, není dostatečně přímá souvislost.
- 18 Evropská unie se především domnívá, že Tribunál vycházel z chybného předpokladu, že rozhodnutí zřídit bankovní záruku je učiněno v jednom okamžiku, a sice v okamžiku „původního rozhodnutí“ tuto záruku zřídit. Vzhledem k tomu, že povinnost zaplatit pokutu existovala po celou dobu řízení před unijními soudy, a dokonce i později, neboť pokuta nebyla zrušena, žalobkyně v řízení v prvním stupni mohly zaplatit pokutu a splnit tak povinnost, kterou měly. Vzhledem k tomu, že žalobkyně v řízení v prvním stupni mohly pokutu kdykoli zaplatit, jejich rozhodnutí zřídit namísto toho bankovní záruku bylo podle ní trvalou volbou, které se držely po celou dobu řízení. Rozhodující skutečností pro placení nákladů na bankovní záruku proto podle ní bylo jejich vlastní rozhodnutí nezaplatit pokutu a nahradit tuto platbu bankovní zárukou, a nikoli nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování.
- 19 Komise podporuje argumenty Evropské unie.
- 20 Společnosti ASPLA a Armando Álvarez tvrdí, že se Tribunál nedopustil nesprávného právního posouzení v bodech 110 až 119 napadeného rozsudku, když tvrdil, že rozhodující příčinou pro placení nákladů na bankovní záruku nebylo jejich „vlastní rozhodnutí“, jak podle všeho tvrdí Evropská unie zastoupená Soudním dvorem Evropské unie, nýbrž k tomu došlo v důsledku použití článku 85 nařízení Komise (ES, Euratom) č. 2342/2002 ze dne 23. prosince 2002 o prováděcích pravidlech k nařízení Rady č. 1605/2002, kterým se stanoví finanční nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství (Úř. věst. 2002, L 357, s. 1; Zvl. vyd. 01/04, s. 145).
- 21 V tomto ohledu odpůrkyně zaprvé uvádí, že z tohoto ustanovení nevyplývá, že by možnost zaručit zaplacení byla chápána jako výjimka z obecného pravidla, nýbrž to, že k poskytnutí dodatečné lhůty pro zaplacení musí být splněny dvě podmínky, a sice že platba musí být zaručena a musí být placeny úroky. Zadrugé možnost okamžitého zaplacení nebo poskytnutí bankovní záruky je podle nich zájemcům dána bez rozdílu, takže v případě, že se zájemce rozhodne pro druhé řešení, nedochází tím k přetržení příčinné souvislosti mezi újmou a protiprávním jednáním. Zatřetí podle nich k přetržení příčinné souvislosti nemůže vést výslovně stanovená možnost alternativní volby daná jednotlivci ustanovením unijního práva.
- 22 Společnosti Aspla a Armando Álvarez navrhuji, aby byl tento důvod zamítnut.

Závěry Soudního dvora

- 23 Je třeba připomenout, jak již Soudní dvůr zdůraznil, že podmínka týkající se příčinné souvislosti stanovená v čl. 340 odst. 2 SFEU se týká existence dostatečně přímého vztahu příčiny a následku mezi jednáním unijního orgánu a újmou, přičemž rozhodující příčinou újmy musí být vytýkané jednání, což musí žalobce doložit (usnesení ze dne 31. března 2011, Mauerhofer v. Komise, C-433/10 P, nezveřejněné, EU:C:2011:204, bod 127 a citovaná judikatura).

- 24 Pro účely prokázání přímého vztahu příčiny a následku mezi jednáním vytýkaným Soudnímu dvoru Evropské unie a údajně vzniklou újmou je tedy třeba zkoumat, zda nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování ve věcech T-76/06 a T-78/06 bylo rozhodující příčinou újmy způsobené placením nákladů na bankovní záruku po překročení uvedené lhůty.
- 25 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že v rámci žaloby na náhradu škody podané proti Komisi za účelem náhrady nákladů vynaložených žalobkyněmi v řízení v prvním stupni na záruku, aby dosáhly odkladu výkonu rozhodnutí o povinnosti zaplatit částky, o nichž se rozhodovalo v původním řízení, kterážto rozhodnutí byla později zrušena *ab initio* jejich autorem, Soudní dvůr rozhodl, že pokud rozhodnutí ukládající povinnost zaplatit pokutu umožňuje složit jistotu pro zajištění této platby a úroku z prodlení do doby, než bude rozhodnuto o žalobě podané proti tomuto rozhodnutí, újma spočívající v placení nákladů na záruku nevzniká v důsledku uvedeného rozhodnutí, nýbrž v důsledku rozhodnutí dotčené osoby zřídit záruku namísto okamžitého splnění platební povinnosti. Za těchto podmínek Soudní dvůr rozhodl, že mezi jednáním vytýkaným Komisi a tvrzenou újmou neexistuje přímá příčinná souvislost (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. února 2013, Inalca a Cremonini v. Komise, C-460/09 P, EU:C:2013:111, body 118 a 120).
- 26 Tribunál přitom v bodě 112 napadeného rozsudku rozhodl, že skutkový stav ve věci, která mu byla předložena, se podstatně liší od stavu konstatovaného v této judikatuře, takže souvislost mezi překročením přiměřené lhůty soudního rozhodování ve věcech T-76/06 a T-78/06 a placením nákladů na bankovní záruku po překročení uvedené lhůty nemohla být přetržena původním rozhodnutím společností ASPLA a Armando Álvarez nezaplatit okamžitě pokutu uloženou rozhodnutím C(2005) 4634 a zřídit bankovní záruku.
- 27 Jak konkrétně vyplývá z bodů 110 a 111 napadeného rozsudku, dvěma okolnostmi, na jejichž základě Tribunál dospěl k závěru uvedenému v bodě 112 tohoto rozsudku, je to, že v okamžiku, kdy společnosti ASPLA a Armando Álvarez zřídily bankovní záruku, nebylo nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování předvídatelné a tyto společnosti mohly legitimně očekávat, že uvedené žaloby budou projednány v přiměřené lhůtě, a dále to, že k překročení přiměřené lhůty soudního rozhodování došlo po původním rozhodnutí společností ASPLA a Armando Álvarez zřídit uvedenou záruku.
- 28 Ani jedna ze dvou okolností zmiňovaných Tribunálem v bodech 110 a 111 napadeného rozsudku přitom není relevantní pro konstatování, že příčinná souvislost mezi nedodržením přiměřené lhůty soudního rozhodování ve věcech T-76/06 a T-78/06 a újmou, která vznikla společností ASPLA a Armando Álvarez v důsledku placení nákladů na bankovní záruku po překročení uvedené lhůty, nemohla být přetržena rozhodnutím těchto podniků zřídit uvedenou záruku.
- 29 Tak by tomu bylo totiž pouze v případě, že by bankovní záruka byla povinná, takže podnik, který podal žalobu proti rozhodnutí Komise, kterým mu byla uložena pokuta, a který se rozhodl zřídit bankovní záruku namísto okamžitého splnění povinnosti vyplývající z tohoto rozhodnutí, by nebyl oprávněn do data vyhlášení rozsudku o této žalobě zaplatit uvedenou pokutu a zrušit bankovní záruku, kterou zřídil (rozsudek z dnešního dne, C-138/17 P a C-146/17 P, Evropská unie v. Gascogne Sack Deutschland a Gascogne, bod 28).
- 30 Jak přitom uvedl generální advokát v bodech 37, 50 a 51 svého stanoviska a jak již Soudní dvůr konstatoval, zřízení bankovní záruky závisí stejně jako její další existence na svobodné vůli dotčeného podniku vedené jeho finančními zájmy. Unijní právo totiž tomuto podniku nebrání, aby zřízenou bankovní záruku kdykoli zrušil a zaplatil uloženou pokutu, pokud se s ohledem na vývoj situace oproti podmínkám, které existovaly ke dni zřízení této záruky, domnívá, že je toto řešení pro něj výhodnější. Tak by tomu mohlo být například v případě, kdy průběh řízení před Tribunálem povede dotčený podnik k závěru, že rozsudek bude vydán později, než bylo původně plánováno, a v důsledku toho

budou náklady na bankovní záruku vyšší než náklady očekávané původně při zřízení záruky (rozsudek z dnešního dne, C-138/17 P a C-146/17 P, Evropská unie v. Gascogne Sack Deutschland a Gascogne, bod 29).

- 31 Vzhledem k tomu, že v tomto případě byla ústní část řízení ve věcech T-76/06 a T-78/06 zahájena dne 23. listopadu 2010, jak vyplývá z konstatování Tribunálu v bodě 65 napadeného rozsudku, a že společnosti ASPLA a Armando Álvarez byly toho názoru, jak vyplývá z jejich žaloby v prvním stupni, že ústní část řízení měla být zahájena nejpozději v únoru 2009 ve věci T-76/06 a v říjnu 2008 ve věci T-78/06, je třeba konstatovat, že od těchto dat společnosti ASPLA a Armando Álvarez nemohly nevědět, že řízení v uvedených věcech bude probíhat výrazně déle, než bylo původně zamýšleno, a že mohly znovu zvážit, zda bankovní záruku nezruší s ohledem na to, že s sebou její udržování může nést další náklady.
- 32 Nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování ve věcech T-76/06 a T-78/06 za těchto podmínek nemohlo být rozhodující příčinou újmy vzniklé společností ASPLA a Armando Álvarez v důsledku toho, že musely platit náklady na bankovní záruku po překročení této lhůty. Jak generální advokát uvedl v bodě 58 svého stanoviska, k takové újmě došlo v důsledku vlastního rozhodnutí společností ASPLA a Armando Álvarez zachovat bankovní záruku po celou dobu řízení v těchto věcech bez ohledu na finanční dopad, který toto rozhodnutí mělo.
- 33 Z výše uvedeného vyplývá, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení při výkladu pojmu „příčinná souvislost“, když konstatoval, že mezi porušením přiměřené lhůty soudního rozhodování ve věcech T-76/06 a T-78/06 a ztrátou, která vznikla společností ASPLA a Armando Álvarez v důsledku placení nákladů na bankovní záruku po překročení uvedené lhůty, existovala dostatečně přímá příčinná souvislost.
- 34 Vzhledem k tomu, že je třeba tomuto důvodu kasačního opravného prostředku vyhovět, je třeba zrušit bod 1 výroku napadeného rozsudku, aniž je nezbytné rozhodovat o druhém důvodu uplatněném Evropskou unií na podporu jejího kasačního opravného prostředku ve věci C-174/17 P.

Ke třetímu až pátému důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-222/17 P

- 35 Třetí až pátý důvod kasačního opravného prostředku vychází z nesprávného právního posouzení při aplikaci zásady zákazu rozhodnout *ultra petita*, z porušení práva společností ASPLA a Armando Álvarez na účinnou procesní obranu, jakož i z rozporného odůvodnění, pokud jde o období, za něž má být náhrada přiznána.
- 36 Vzhledem k tomu, že tyto důvody kasačního opravného prostředku se týkají výše náhrady majetkové újmy vzniklé společností ASPLA a Armando Álvarez z důvodu placení nákladů na bankovní záruku po překročení přiměřené lhůty soudního rozhodování, kterou jim Tribunál přiznal, a že, jak vyplývá z bodu 34 tohoto rozsudku, bod 1 výroku napadeného rozsudku byl zrušen, tyto důvody již není namístě zkoumat.

K druhému důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-222/17 P

Argumentace účastnic řízení

- 37 V rámci druhého důvodu kasačního opravného prostředku, který je třeba zkoumat před prvním, společností ASPLA a Armando Álvarez tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení při určování vzniklé majetkové újmy, když zamítl jejich žalobu na náhradu škody z titulu majetkové újmy vzniklé z důvodu placení úroků z prodlení z uložené pokuty, protože navrhovatelky nepředložily žádný důkaz o tom, že po překročení přiměřené lhůty soudního rozhodování přesahovala částka úroků

z prodlení výhodu, kterou mohly v této době mít z toho, že si mohly ponechat částku pokuty navýšenou o úroky z prodlení, a že tedy neprokázaly, že jim z důvodu placení uvedených úroků vznikla skutečná a určitá ztráta.

- 38 Podle společností ASPLA a Armando Álvarez nebyl takový důkaz nutný k prokázání existence skutečné újmy. Placení částky přesahující výši pokuty, která odpovídá úrokům z prodlení, podle nich s sebou podobně jako poplatky bankovní záruku, nese skutečné finanční náklady, které by bez protiprávního jednání Tribunálu nevznikly. V této souvislosti by bylo nekonzistentní kvalifikovat takové poplatky jako „nahraditelnou újmu“, aniž je požadován jakýkoli důkaz ve smyslu uvedeném v bodě 37 tohoto rozsudku, a nekvalifikovat takto náklady na placení úroků z prodlení.
- 39 Podobně jako navrhovatelky Evropská unie uznává, že napadený rozsudek je nekoherentní při posuzování údajné újmy vzniklé placením úroků z pokuty a údajné újmy vzniklé placením nákladů na bankovní záruku. Nicméně na rozdíl od navrhovatelek má Evropská unie za to, že napadený rozsudek je stížen nesprávným právním posouzením pouze, pokud jde o otázku poslední uvedené újmy.

Závěry Soudního dvora

- 40 Úvodem je třeba připomenout, jak Soud uvedl v bodě 84 napadeného rozsudku, že jakákoli újma, jejíž náhrada se požaduje v rámci žaloby na určení mimosmluvní odpovědnosti Unie podle čl. 340 druhého pododstavce SFEU, musí být skutečná a určitá (rozsudek ze dne 30. května 2017, *Safa Nicu Sepahan v. Rada*, C-45/15 P, EU:C:2017:402, bod 61 a citovaná judikatura).
- 41 V této souvislosti je třeba podobně, jako to učinil generální advokát v bodě 65 svého stanoviska, uvést, že akt nebo opomenutí unijního orgánu s sebou může nést určité náklady pro podniky, ale současně jim může přinést některé výhody, a proto nelze mít za to, že újma ve smyslu článku 340 SFEU vznikne pouze tehdy, je-li čistý rozdíl mezi náklady a zisky vyplývající z jednání vytýkaného tomuto orgánu záporný.
- 42 Pokud jde o údajnou újmu způsobenou placením úroků z prodlení z částky pokuty po překročení přiměřené lhůty soudního rozhodování, pouze v případě, že jsou úroky přičtené v této době vyšší než výhoda, kterou by navrhovatelky v této době měly z toho, že si mohou ponechat částku odpovídající pokutě navýšené o úroky z prodlení, by bylo možné mít za to, že vznikla skutečná a určitá škoda (rozsudek z dnešního dne, C-150/17 P, *Evropská unie v. Kendrion*, bod 88).
- 43 Soudní dvůr dále uvedl, že je věcí účastníka řízení, který namítá mimosmluvní odpovědnost Unie, aby podal přesvědčivé důkazy o existenci i rozsahu újmy, které se dovolává (rozsudek ze dne 30. května 2017, *Safa Nicu Sepahan v. Rada*, C-45/15 P, EU:C:2017:402, bod 62 a citovaná judikatura).
- 44 Tribunál přitom v tomto případě nejprve v bodě 97 napadeného rozsudku uvedl, že společnost Armando Álvarez zaplatila celkovou částku úroků z prodlení splatných v průběhu řízení ve věcech T-76/06 a T-78/06.
- 45 Tribunál dále v bodě 100 napadeného rozsudku konstatoval, že v průběhu řízení ve věcech T-76/06 a T-78/06 společnost Armando Álvarez nezaplatila pokutu ani úroky z prodlení, takže v průběhu tohoto řízení měla k dispozici částku odpovídající výši pokuty včetně úroků z prodlení.
- 46 V bodě 101 napadeného rozsudku Tribunál konečně rozhodl, že navrhovatelky nepředložily důkazy, které by umožnily prokázat, že po překročení přiměřené lhůty soudního rozhodování ve věcech T-76/06 a T-78/06 byla částka úroků z prodlení, které následně Komisi společnost Armando Álvarez zaplatila, vyšší než výhoda, kterou tato společnost měla, když si mohla ponechat částku rovnající se částce pokuty navýšené o úroky z prodlení.

- 47 Za těchto podmínek, jak vyplývá z bodů 40 až 43 tohoto rozsudku, Tribunál v bodě 102 napadeného rozsudku správně konstatoval, že navrhovatelky neprokázaly, že po překročení přiměřené lhůty soudního rozhodování ve věcech T-76/06 a T-78/06 vznikla společnosti Armando Álvarez skutečná a určitá újma v souvislosti s placením úroků z prodlení z nezaplacené pokuty, a v bodě 103 napadeného rozsudku nato správně zamítl žalobu na náhradu škody, která jí z tohoto důvodu údajně vznikla.
- 48 Pokud jde o to, že navrhovatelky tvrdí ve stadiu kasačního opravného prostředku, že jim vznikla určitá majetková újma rovnající se minimálně rozdílu mezi náklady na odklad platby pokuty a náklady na úroky z prodlení na straně jedné a náklady na financování na úvěrovém trhu v případě okamžitého zaplacení pokuty na straně druhé, musí být jejich argumentace odmítnuta jako nepřipustná, jelikož by šlo o posouzení nového důvodu v průběhu řízení. Z ustálené judikatury totiž vyplývá, že umožnit účastníkovi řízení vznést poprvé před Soudním dvorem důvod, který nevzněl před Tribunálem, by znamenalo umožnit mu předložit Soudnímu dvoru spor širšího rozsahu, než byl ten, o kterém rozhodoval Tribunál. V řízení o kasačním opravném prostředku je tedy pravomoc Soudního dvora omezena na přezkum toho, jak Tribunál posoudil před ním projednávané žalobní důvody a argumenty (rozsudek ze dne 3. července 2014, Electrabel v. Komise, C-84/13 P, nezveřejněný, EU:C:2014:2040, bod 35 a citovaná judikatura).
- 49 V důsledku toho musí být druhý důvod kasačního opravného prostředku zčásti odmítnut jako nepřipustný a zčásti zamítnut jako neopodstatněný.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-222/17 P

Argumentace účastnic řízení

- 50 První důvod kasačního opravného prostředku se dělí na dvě části.
- 51 V první části prvního důvodu kasačního opravného prostředku společnosti ASPLA a Armando Álvarez Tribunálu vytýkají, že dvakrát pochybil při odůvodnění, když dospěl v bodech 69 a 72 napadeného rozsudku k závěru, že 15 měsíců uplynulých od ukončení písemné části řízení do zahájení ústní části řízení je v zásadě přiměřeně dlouhá doba pro vyřízení případů týkajících se uplatňování unijního práva v oblasti hospodářské soutěže a že souběžné projednání souvisejících věcí může být důvodem pro prodloužení doby od ukončení písemné části řízení do zahájení ústní části řízení o jeden měsíc za každou další související věc bez odůvodnění nebo konkrétních údajů na podporu tohoto závěru.
- 52 Ve druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku společnosti ASPLA a Armando Álvarez vytýkají Tribunálu rozpory v odůvodnění, když nejprve v bodě 72 napadeného rozsudku uvedl, že spojitost mezi dvěma věcmi je důvodem pro prodloužení řízení o jeden měsíc, a poté v bodě 80 napadeného rozsudku uvedl, že „velmi těsná spojitost věcí T-76/06 a věcí T-78/06 byla důvodem k prodloužení řízení ve fázi od konce písemné části řízení do zahájení ústní části řízení ve věci T-78/06 o čtyři měsíce“.
- 53 Evropská unie s argumenty navrhovatelek nesouhlasí.

Závěry Soudního dvora

- 54 Je třeba uvést, že společnosti ASPLA a Armando Álvarez se ve své žalobě v prvním stupni domáhaly toho, aby Tribunál uložil Soudnímu dvoru Evropské unie povinnost zaplatit náhradu ve výši 3 495 038,66 eura, a sice 355 118,67 eura z titulu nákladů na bankovní záruku a 3 139 919,99 eura z titulu úroků prodlení, aby byla nahrazena újma, která jim vznikla v důsledku nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování ve věcech T-76/06 a T-78/06.

- 55 V bodě 1 výroku napadeného rozsudku Tribunál uložil Evropské unii, zastoupené Soudním dvorem Evropské unie, aby zaplatila náhradu ve výši 44 951,24 eura společnosti ASPLA a náhradu ve výši 111 042,48 eura společnosti Armando Álvarez z titulu majetkové újmy, která jim vznikla v důsledku uvedeného porušení. Jak vyplývá z bodů 129 až 134 napadeného rozsudku, tyto náhrady konkrétně odpovídají nákladům na bankovní záruku vynaloženým těmito společnostmi v období od 16. března 2010 do 14. ledna 2011.
- 56 Jak bylo nicméně uvedeno v bodě 34 tohoto rozsudku, prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-174/17 P bylo vyhověno, takže bod 1 výroku napadeného rozsudku byl zrušen.
- 57 Druhý důvod kasačního opravného prostředku ve věci C-222/17 P, který se týká údajné majetkové újmy v důsledku placení úroků z prodlení po překročení přiměřené lhůty soudního rozhodování ve věcech T-76/06 a T-78/06, byl dále v bodě 49 tohoto rozsudku zamítnut jako neopodstatněný.
- 58 Za těchto podmínek, jak uvedl generální advokát v bodech 83 a 84 svého stanoviska, i za předpokladu, že by obě části prvního důvodu byly opodstatněné a Tribunál se tak dopustil nesprávného právního posouzení při určování toho, o kolik byla překročena přiměřená lhůta soudního rozhodování, nevedlo by to ke zrušení napadeného rozsudku ani k přiznání vyšší náhrady z titulu majetkové újmy, která údajně vznikla společností ASPLA a Armando Álvarez, jelikož tyto navrhovatelky uplatnily pouze újmu vyplývající z nákladů na bankovní záruku a placení úroků z částky pokuty.
- 59 V důsledku toho je třeba první důvod kasačního opravného prostředku zamítnout v plném rozsahu jako neopodstatněný.
- 60 Z výše uvedeného vyplývá, že kasační opravný prostředek ve věci C-222/17 P je třeba zamítnout v plném rozsahu.

K žalobě před Tribunálem

- 61 Podle článku 61 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie zruší Soudní dvůr rozhodnutí Tribunálu, pokud je kasační opravný prostředek opodstatněný. Soudní dvůr může vydat sám konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje, nebo věc vrátit zpět Tribunálu k rozhodnutí.
- 62 V projednávaném případě má Soudní dvůr za to, že je třeba vydat konečné rozhodnutí o žalobě na náhradu škody podané společnostmi ASPLA a Armando Álvarez před Tribunálem v rozsahu, v němž směřuje k náhradě škody, která jim údajně vznikla z důvodu placení nákladů na bankovní záruku po uplynutí přiměřené lhůty k rozhodnutí ve věcech T-76/06 a T-78/06.
- 63 V tomto ohledu je třeba připomenout, že z ustálené judikatury vyplývá, že vznik mimosmluvní odpovědnosti Unie ve smyslu čl. 340 druhého pododstavce SFEU je vázán na splnění souboru podmínek, a sice protiprávnosti jednání vytýkaného unijním orgánům, skutečné existence škody a existence příčinné souvislosti mezi jednáním orgánu a uplatňovanou škodou (rozsudek ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB, C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701, bod 64 a citovaná judikatura).
- 64 Jak Tribunál připomněl v bodě 55 napadeného rozsudku, není-li jedna z těchto podmínek splněna, musí být žaloba v plném rozsahu zamítnuta, a není nutné zkoumat ostatní podmínky mimosmluvní odpovědnosti Unie (rozsudek ze dne 14. října 1999, Atlanta v. Evropské společenství, C-104/97 P, EU:C:1999:498, bod 65 a citovaná judikatura). Mimoto unijní soud není povinen zkoumat tyto podmínky v určeném pořadí (rozsudek ze dne 18. března 2010, Trubowest Handel a Makarov v. Rada a Komise, C-419/08 P, EU:C:2010:147, bod 42 a citovaná judikatura).

- 65 Z důvodů uvedených v bodech 23 až 33 tohoto rozsudku musí být žaloba na náhradu škody podaná společnostmi ASPLA a Armando Álvarez před Tribunálem zamítnuta v rozsahu, v němž směřuje k získání náhrady ve výši 3 495 038,66 eura z titulu majetkové újmy, která jim údajně vznikla z důvodu placení nákladů na bankovní záruku po uplynutí přiměřené lhůty k rozhodnutí ve věcech T-76/06 a T-78/06.

K nákladům řízení

- 66 Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora, je-li kasační opravný prostředek opodstatněný a Soudní dvůr vydá sám konečné rozhodnutí ve věci, rozhodne o nákladech řízení.
- 67 Podle čl. 138 odst. 1 tohoto jednacího řádu, jenž se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě čl. 184 odst. 1 uvedeného jednacího řádu, se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.
- 68 Vzhledem k tomu, že Evropská unie požadovala po společnostech ASPLA a Armando Álvarez náhradu nákladů řízení a tyto společnosti neměly úspěch v řízení o kasačním opravném prostředku ve věci C-174/17 P ani ve věci C-222/17 P, je důvodné těmto společnostem uložit, aby nesly vlastní náklady řízení a nahradily veškeré náklady řízení vynaložené Evropskou unií v rámci obou kasačních opravných prostředků.
- 69 V souladu s čl. 138 odst. 3 jednacího řádu, ponese Evropská unie na straně jedné i společnosti ASPLA a Armando Álvarez na straně druhé vlastní náklady řízení vynaložené v řízení v prvním stupni.
- 70 Článek 140 odst. 1 jednacího řádu, který se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě čl. 184 odst. 1 jednacího řádu, uvádí, že členské státy a orgány, které vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci, nesou vlastní náklady řízení. Podle čl. 184 odst. 4 jednacího řádu, jestliže se vedlejší účastník řízení v prvním stupni účastnil písemné nebo ústní části řízení před Soudním dvorem, může Soudní dvůr rozhodnout, že ponese vlastní náklady řízení.
- 71 Jelikož se Komise jakožto vedlejší účastnice v řízení v prvním stupni účastnila písemné části řízení o kasačním opravném prostředku ve věci C-174/17 P, ponese vlastní náklady řízení jak v prvním stupni, tak v řízení o kasačním opravném prostředku ve věci C-174/17 P.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) **Bod 1 výroku rozsudku Tribunálu ze dne 17. února 2017, ASPLA a Armando Álvarez v. Evropská unie (T-40/15, EU:T:2017:105), se zrušuje.**
- 2) **Kasační opravný prostředek podaný ve věci C-222/17 P společností Plásticos Españoles SA (ASPLA) a společností Armando Álvarez SA se zamítá.**
- 3) **Žaloba na náhradu škody podaná společnostmi Plásticos Españoles SA (ASPLA) a Armando Álvarez SA znějící na náhradu ve výši 3 495 038,66 eura z titulu majetkové újmy způsobené nepřiměřenou délkou soudního řízení ve věcech, v nichž byly vydány rozsudky ze dne 16. listopadu 2011, ASPLA v. Komise (T-76/06, nezveřejněný, EU:T:2011:672), a ze dne 16. listopadu 2011, Álvarez v. Komise (T-78/06, nezveřejněný, EU:T:2011:673), se zamítá.**
- 4) **Společnosti Plásticos Españoles SA (ASPLA) a Armando Álvarez SA ponesou vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Evropskou unií zastoupenou Soudním dvorem Evropské unie v řízení o těchto kasačních opravných prostředcích a ponesou vlastní náklady řízení vynaložené v prvním stupni.**

- 5) **Evropská unie zastoupená Soudním dvorem Evropské unie ponese vlastní náklady, které vynaložila v řízení v prvním stupni.**
- 6) **Evropská komise ponese vlastní náklady řízení vynaložené v prvním stupni i v řízení o kasačním opravném prostředku ve věci C-174/17 P.**

Podpisy.